

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN-2019-628

30.8.2019

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyr – ikke i bruk – rettsvillfarelse – varsel om gebyr.

Trafikksforsikringsforeningen ila R(...) et gebyr for uforsikret motorvogn for perioden fra og med 27.10.18 til og med 19.12.18. R(...) er død og hans ektefelle I(...) sitter i uskifte. Klager anførte hovedsakelig at varslingen fra Trafikksforsikringsforeningen ikke var tilstrekkelig.

Trafikksforsikringsforeningen anførte at det ble varslet i henhold til regelverket. Nemda kom til at Trafikksforsikringsforeningen ikke hadde overholdt varslingsreglene da kravet var fremsatt overfor avdøde med uriktig adresse. Utgangspunktet vil da være at hele gebyret faller bort, men på bakgrunn av at deler av gebyret allerede var innbetalt av I(...) og at kjøretøyet ble benyttet av I(...)/hennes barn etter at R(...) døde, kom nemnda til at det i denne saken kun var kravet for den forutgående perioden for innbetalingen som måtte frafalles.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Trafikksforsikringsforeningen ila R(...) den 30.10.18 et gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 27.10.18 til og med 19.12.18.

R(...) er død og hans ektefelle I(...) sitter i uskifte.

Det fremgår av TFFAuto at avdøde R(...) ble eier av kjøretøyet den 23.11.88. Videre fremgår det at kjøretøyet var uforsikret i perioden fra og med den 10.3.15 og frem til avregistreringen den 20.12.18.

Klager har redegjort for at kjøretøyet er registrert på avdøde som gikk bort for elleve år siden. Videre har klager redegjort for at forsikringen som var tegnet på kjøretøyet ble avsluttet da kjøretøyet ikke ble benyttet på flere år.

Trafikksforsikringsforeningen har fremlagt kopi av utskrift fra Folkeregisteret. Det fremgår her at postadressen registrert på avdøde er:

R(...)

C/O I(...)

(adresse)

Videre har Trafikksforsikringsforeningen redegjort for at gebyrkravet av 30.10.18 ikke er registrert å ha kommet i returpost.

Klager har i det vesentlige anført at gebyret må falle bort da kjøretøyet ikke har vært i bruk på flere år. Videre har klager anført at gebyret må ettergis fordi I(...) var ukjent med gebyrordningen, og har vist til at det er gitt lite informasjon om ordningen og hennes alder. Klager har også anført

at Trafikksforsikringsforeningen har sendt gebyrkravet til en adresse som ikke er benyttet de siste ti årene, og at adressen til et dødsbo bør følge adressen til personen ansvarlig for dødsboet. I sitt krav om nemndbehandling fremmet i e-post av 9.7.19 har klager anført at brevene fra Trafikksforsikringsforeningen er uklare og lett kan misforstås.

Trafikksforsikringsforeningen har i det vesentlige anført at kjøretøyet var registrert og forsikringspliktig frem til avregistreringsdatoen, og at gebyret følgelig må betales. Videre har Trafikksforsikringsforeningen anført at det ikke er av betydning for forsikringsplikten hvorvidt kjøretøyet er i bruk eller ikke. Trafikksforsikringsforeningen har også anført at I(...) var ansvarlig for avdødes forpliktelser, og at det var innenfor hennes kontroll å tilegne seg kunnskap om forholdet. Avslutningsvis har Trafikksforsikringsforeningen anført at gebyrkravet er sendt til avdødes folkeregistrerte adresse.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet konkluderte med at gebyret var korrekt ilagt. Videre konkluderte sekretariatet med at det ikke var av betydning for forsikringsplikten at kjøretøyet ikke var i bruk. Videre konkluderte sekretariatet med at det ikke var grunnlag for dispensasjon fra det ilagte gebyret fordi I(...) var i rettsvillfarelse, og at det var innenfor hennes kontroll å tilegne seg kunnskap om regelverket. Sekretariatet konkluderte også med at Trafikksforsikringsforeningen varslet om gebyrileggelsen i henhold til regelverket og viste til at varsel og illeggelse var sendt til den folkeregistrerte adressen, og at dette ikke var kommet i retur.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda er enig i sekretariatets begrunnelse og konklusjon når det gjelder spørsmålene om gebyret er korrekt ilagt, at forsikringsplikten kun er knyttet til registreringsplikten, ikke til bruk, og at det ikke er adgang til å dispensere på grunn av rettsvillfarelse.

Det avgjørende spørsmål er om Trafikksforsikringsforeningen har overholdt sin varslingsplikt og hvilke konsekvenser manglende varslingsplikt eventuelt bør få.

Gebyrforskriften § 6 inneholder bestemmelser om varslingsplikt. Bestemmelsens første ledd lyder slik:

Trafikksforsikringsforeningen skal varsle siste forsikringstaker av uforsikret motorvogn elektronisk (sms eller e-post) så snart det fremgår av TFFAuto at den er uforsikret, såfremt informasjon om mobiltelefonnummer eller e-postadresse er tilgjengelig for Trafikksforsikringsforeningen. I andre tilfeller skal varselet skje samtidig med utskriving av gebyr.

I Finansdepartementets høringsnotat 30.11.16 skriver departementet på side 22 blant annet følgende:

Departementet antar at det gjennom denne varslingsrutinen vil bli avdekket eventuelle feil ved eierforholdet og forsikringsplikten på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Det fremgår av dette at det ble ansett for å være viktig med rask varslingsplikt, noe som blant annet antas å henge sammen med at det er gitt en kort frist for å tegne ny forsikring etter eierskifte, og at det dreier seg om en løpende, ganske kraftig reaksjon på manglende pliktoppfylling, jf. gebyrforskriften § 4. Departementet var også på det rene med at både TFFAuto og Autosys inneholdt uriktige opplysninger som man gjennom varslingsplikten regnet med å få rettet opp.

Verken gebyrforskriften eller forarbeidene sier noe om hvilke konsekvenser manglende eller mangelfull varslingsplikt skal få.

1. Feil ved eierforholdet

Slik nemnda ser det, må det være Trafikksforsikringsforeningen som har ansvaret for å varsle rette eier. Departementet var klar over at de to registrene inneholdt uriktige opplysninger, og det

offentlige er da nærmest til å bære risikoen for feilene ved innføringen av en nyordning med alvorlige konsekvenser for den som ikke overholder reglene.

Når et dødsbo skiftes privat, er prinsippet at det er den eller de som har overtatt gjeldsansvaret etter avdøde som må gjøres til motparter dersom man vil fremsette et krav eller gå til sak. Slike dødsboer mangler med andre ord "partsevne". Dette ble fastslått i en kjennelse inntatt i Rt-1994-650.

Trafikkforsikringsforeningen har sendt kravet til avdøde. Det korrekte ville vært å fremme kravet mot avdødes ektefelle som har overtatt gjeldsansvaret etter avdøde og som sitter i uskiftet bo.

2. Feil ved adresseringen av kravet

Nemnda sluttet seg i FinKN-2019-085 seg til følgende uttalelse fra sekretariatet:

Det er ikke et krav om at du som forsikringstaker er gjort kjent med innholdet. Det er lagt til grunn i nemndpraksis vedrørende forsikringsavtaleloven § 5-2 at det er forsikringsselskapet som har bevisbyrden for at varsler er sendt, men bestemmelsen er forstått slik at det ikke er et krav om at varselet må ha kommet til forsikringstagerens kunnskap, så lenge det er sannsynlig at varselet er kommet frem til den adressen forsikringstakeren har oppgitt, jf. Bull, Forsikringsrett, side 197 flg. Nemnda har i en rekke avgjørelser bygget på at varselet må antas å ha kommet frem dersom selskapet kan vise at det har en standard varslingsprosedyre som er fulgt i det enkelte tilfelle, og uten at det kan påvises forhold som tilsier noe spesielt annet i det konkrete tilfelle. Nemnda har lagt til grunn at det er godtgjort at ordinære varslingsrutiner er fulgt dersom det er fremlagt kopier av fakturaer og varsler som er sendt til riktig adresse, se blant annet FinKN-2017-703.

Per 23.11.88 fremgikk det av registrene at en navngitt, nå avdød person ble eier av kjøretøyet i november 1988, og at kjøretøyet var uforsikret i perioden 10.3.15 til det ble avregistrert av avdødes ektefelle/sønn 20.12.18. Klager, som er avdødes ektefelle, har opplyst at hennes mann døde for ca. elleve år siden, og at hun overtok gjeldsansvaret og har sittet i uskiftet bo siden. Eierens adresse er i de to registrene angitt med c/o adresse til hustruen.

Trafikkforsikringsforeningen har etter anmodning fra sekretariatet fremlagt utskrift av Folkeregisteret som viser at avdødes ektefelle har vært bosatt på en annen adresse fra 1.10.11, og at dette har vært registrert der fra 11.12.11.

Etter nemndas syn plikter Trafikkforsikringsforeningen å sende varslene til en adresse der det er god grunn til å regne med at man vil kunne nå frem til den aktuelle mottakeren. Varslene må med andre ord være betryggende avsendt.

I dette tilfellet ble varslene sendt til en c/o adresse. Adressen var registrert i 1988 og gjaldt en 85 år gammel person. Disse opplysningene tilsa etter nemndas syn at det burde vært foretatt nærmere undersøkelser om opplysningene fortsatt var riktige, 30 år etter at de var registrert.

3. Konsekvenser av feil varslings

Verken loven eller tilhørende forskrift sier noe om konsekvensene av manglende eller mangelfull varslings.

Slik nemnda ser det, bør krav som rettes mot feil person, falle bort. Når krav rettes mot rette vedkommende, bør gebyr kun kunne ilegges fra det tidspunkt kravet fremmes. Tilsvarende bør gjelde dersom krav ikke er betryggende avsendt.

I dette tilfellet er gebyret for hele perioden fra 27.10.–19.12.18 fremsatt overfor avdøde med uriktig adresse. Utgangspunktet bør da være at hele gebyret faller bort. Klager har betalt gebyret for perioden 30.11.–19.12.18 og krever kun at kravet for den forutgående perioden frafalles.

Nemnda finner å kunne slutte seg til en slik løsning i dette tilfellet. Det er da lagt vekt på at kjøretøyet ble benyttet av gjenlevende/hennes barn etter at ektemannen/faren døde, og at skiltene derfor burde vært innlevert da bruken av kjøretøyet opphørte.

Klager gis etter dette medhold og plikter ikke å betale ytterligere gebyr.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).